

...så vil jeg gøre hendes bekendtskab

Danski maskinmeistarin, Vilhelm Nielsen, og Wenzel Petersen úr Føroyum, møttust umborð á danskum skipi. Hetta førði við sær at Vilhelm fekk sær føroyska konu, flutti til Føroya og stovnaði eina fyrirtøku, sum gjørdist ein av teimum stóru. Í tey góðu 60 árin, fyrirtøkan var til, hava nakað væl yvir 100 fólk starvast har

Magnus Gunnarsson

Bílasølumaðurin í Havn, Vilhelm Nielsen, var dani, føddur í Nagbøl í Ribe amt, tann 1. november í 1892. Hann lærði til maskinmeistara og var eina tíð í langfarasigling við OK-skipinum Falstria, har hann í 1916 kom at sigla saman við Wenzel Petersen, ið var elektrikari umborð.

Einaferð Vilhelm kemur inn í káhyttuna hjá Wenzeli, sær hann eina mynd og spyr hvørjum hon er av. Wenzel sigur, at tað er kona hansara Sofia, og systir hennara, Sigríð. Síðani spyr Vilhelm um systirin er trúlovað ella gift, og tað var hon ikki. Tá sigur hann nakað soleiðis:

– Så vil jeg gøre hendes bekendtskab.

Sum sagt so gjørt. Eitt postkort varð sent, og tá skipið kom til Danmarkar, tóku tær báðar ímóti teimum.

Wenzel og konan búðu í Danmark ta tíðina.

Í 1920 flytur Vilhelm Nielsen til Føroya, og sama árið byrjar samstarvið við svágin Wenzel Petersen, ið tá hevði verkstað í Quillingsgarði, har teir millum annað seldu tann fyrsta bilin í Føroyum tann 6. maj í 1922.

Umframt Ford-umboðið fingur teir eisini umboð fyrri General Motors og fóru at selja Chevrolet bílar. Men

Ford góttók ikki, at teirra bílar vóru seldir saman við General Motors bílum. Svágrarnir samdust tí um, at Vilhelm fekk General Motors, meðan Wenzel helt fram við Ford-umboðnum. Síðst í 20' unum flutti hann inn smiðjuna hjá Sigmundi á Argjum úti í Grind og byrjaði fyrri seg sjálvan har.

Smiðjan úti í Grind

Smiðjan úti í Grind var yvir av smiðjuni í Litluvík í Grím Kambansgøtu, húsini har Olivia Arge Gregoriusen, Liffa, dóttir Sigmundi á Argjum búði seinni. Arne Olsen, ið hevði 50 ára starvsdag hjá Vilhelm Nielsen 1. august í 1984, sigur í eini blaðsamrøðu, at hann byrjaði sum skrivstovumaður úti í Grind í 1934. Húsinu vóru merkt av, at Sigmund á Argjum hevði havt grovsmiðju har, tí har vóru erva, ljóðari, amboltur o. s. fr. Eisini høvdu teir ein lyftara, sum tá var nútímans. Tá hann arbeiddi har, vóru tey fimm starvsfólk. Tá í tíðini var tað einki sum æt at fara í skrivstovu, tí skuli fyrri skrivstovufólk fanst ikki. Men seinni, tá Handilsskúlin byrjaði, fór Arne í skúla.

Samstundis sum Arne hevði 50 ára starvsdag, hevði Sverri Mortensen av Argjum 40 ára starvsdag hjá Vilhelm Nielsen, og báðir siga, at grundin til at teir hava verið har so leingi er,

at tað er eitt gott arbeiðspláss, og á einum góðum arbeiðsplássi er trivnaður. Tað vóru fleiri við teimum, ið hava arbeitt leingi hjá Vilhelm Nielsen, eitt nú Cornelius Reinert (Nele), Leif Poulsen og Niels Midjord, fyrri at nevna nakrar.

Fyrirtøkan flytur í nýggjan bygning

Fyrirtøkan var so har nokur ár, og tann 1. apríl í 1935 verður flutt inn í ein nýggjan bygning, ið hann hevði latið bygt í Jónas Broncksgøtu. Bygningurin var í tveimum hæddum við verkstaði og bílasølu í niðaru hædd og íbúð í erva.

Fyrirtøkan hjá Vilhelmi í Jónas Broncksgøtu bleiv ein av teimum stóru í Havn. Fyrstu tíðina seldu teir amerikansk Chevrolet bílar, og seinni komu onnur bílmerki hjá General Motors eisini henda vegin, teir ensku Vauxhall og týsku Opel persónbílarnir, Bedford vörubílar, lastbilar og bussar. Tá var vanligt, at lastbilar vóru umbygdir til bussar í Føroyum. International Harvester traktarar og landbúnaðarmaskinur, Hyster gaffeltrúkkar, Atlas køliskáp og køliutgerð og Goodyear dekk lýsa teir við í 1931.

Umframt bílverkstaðin var ein maskinverkstaður, har teir millum annað gjørdi køli- og frystiutgerð

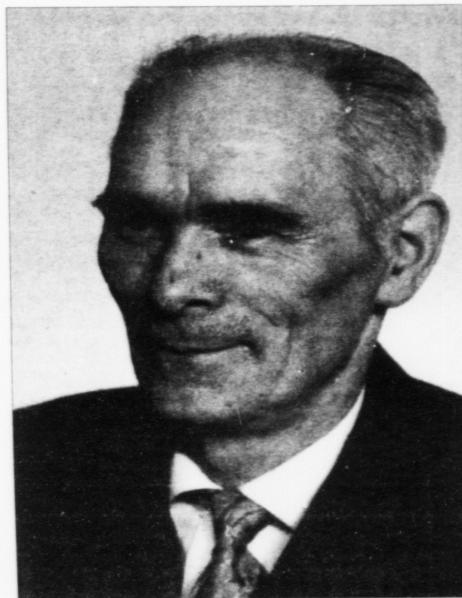
og skipaumvælingar. Vilhelm var føroyskur umboðsmaður fyrri Lloyds Skipsregistar.

Tá bílasølan í fimti- og sekstiárunum vaks um alt landið, og fyrirtøkan vildi geva góða tænastu, var ikki so lett at fáa bílarnar til Havnar á verkstað. Ongar bílferjur vóru eins og nú. Vanligt var tá, at teir sendu fólk út á bygdirnar at arbeiða uppá bílarnar og gera tey neyðugu eftirlitini.

Av tí at bílasølan vaks nógv - og serliga Bedford lastbílarnir kravdu stórt pláss, varð neyðugt at byggja út, og fyrst í sekstiárunum varð ein holl byggt upp í verandi bygning suðureftir. Vit skulu minnast til, at á lastbílamarknaðinum domneraðu Bedford saman við t. d. Austin og Morris á sama hátt, sum tað seinni bleiv Scania og Volvo. Hollin varð tikin burtur, tá Smyril Line keypti okið, har hon stóð.

P/F Vilhelm Nielsen & Son

Í juli mánaði í 1970 bleiv fyrirtøkan gjørd til partafelag og kom at eita P/F Vilhelm Nielsen & Son. Svend Nielsen, sonur Vilhelms, bleiv nevndarformaður og tók sær av sølu og service. Thorolf Bjørklund, ið var giftur við Nancy, dóttir Vilhelms, varð settur sum stjóri. Hann hevði arbeitt í fyrirtøku

Vilhelm Nielsen var dani, føddur í Nagbøl í Ribe amt, tann 1. november í 1892. Í honum átti føroyskt handverk og teknisk undirvísing ein av sínum allar dyggastu stuðlum. Vilhelm Nielsen doyði jóladag í 1970

uni síðan 1957. Í 1970 tók Thorolf Bjørklund eisini við sum konsul fyrri heimland sitt Finnland, eftir Edvard Mitens.

Vilhelm Nielsen andaðist 25.12.1970, 78 ára gamal, og tá Svend Nielsen andaðist í 1974, 51 ára gamal, tekur systir hansara Katrina (Ginna) við sum nevndarformaður. Eftir hesar broytingar bleiv P/F Vilhelm Nielsen & Son ein bilfyrirtøka burturav, og eini 30 fólk arbeiddu har. Seinni fingur teir umboð fyrri Isuzu bílarnar.

Vilhelm Nielsen og føroyskt handverk

Vilhelm Nielsen var ein av stovnarunum av Tekniska Skúlanum í Havn og formaður í skúlanum frá 1938 til 1953.

Tá skúlin gjørdist sjálvsognarstovnur í 1956, varð hann aftur valdur til formann har, og sat til hann fór frá fyrri aldri í 1970, 77 ára gamal. Eisini var hann formaður í Havnar Handverkmeistarafelag frá 1938 til 1953, var við til at stovna Maskinskúlan og nevndarlimur í Føroya Mekaniska Grótidnaði. Ímillum fleiri heiðurstekin hann fekk, varð hann til dømis kosin riddari av Dannebrog í 1959, og í 1970 fekk hann Handverksráðs guldmedalje.

Í Vilhelmi Nielsen átti

føroyskt handverk og teknisk undirvísing ein av sínum allar dyggastu stuðlum Hesin stak dugnaligi og sáttligi hugsjónarmaður skuldi í mong ár gerast sjálv sálin í arbeiðnum fyrri føroyskum handverki og ikki minst Tekniska Skúlanum, sum var hansara hjartamál. Hann var dúgigur brævskrivari og dugdi væl at málbera seg.

Fyrirtøkan verður seld

Fyrirtøkan Vilhelm Nielsen & Son varð í 1986 seld til P/F Auto Service og nakað eftir tað varð alt flutt niðan á Hoyvíksgötu, í bygninginum P/F Ludvík Breckmann fyrr átti, har Team 85 er nú.

Hildið varð fram við sama navninum, P/F Vilhelm Nielsen. Av Hoyvíksgötu flutti fyrirtøkan inn í bygningin hjá Auto Service við Tjaldursvegnum og nakað eftir tað yvir í bygningin hjá Kartna Winther á Staravegnum.

Nú er tað P/F Meinhardt Arge, ið umboðar Opel bílarnir.

Keldur:

Mogens H. Damkier: Fra bilindustriens historie
Hans Thomsen: Tekniska Skúlin i Tórshavn 50 år
Dagblaðið: 01.08.1984
Dagblaðið: 08.03.1985
Nancy og Thorolf Bjørklund
Sverri Mortensen

Gomul mynd úr Jónas Broncksgøtu, har Vilhelm Nielsen tann 1. apríl 1935 flutti inn í nýggjan bygning

